

მუნიციპალიტეტის საინფორმაციო გაზეთი №12(74) 2014 წ. 16-30 ივნისი უახი 50 თეთრი

არჩევნები... არჩევნები... (წინასწარი მონაცემები)

ჩაიარა ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი და აღმასრულებელი ორგანოების 2014 წლის 15 ივნისის არჩევნებაც. თითქმის განედდა ის ემოციები, რომლებიც თავისდაუნებურად თან სდევს ასეთი სახის არჩევნებს.

რაიონში ამომრჩეველთა რაოდენობა ამ არჩევნებში 45 533 იყო. მათგან არჩევნებში მონაწილეობა მიიღო 18925-მა კაცმა. არჩევნები 49 საარჩევნო უბანში მიმდინარეობდა.

მუნიციპალიტეტის საკრებულოს არჩევნებში მონაწილე 18925 ამომრჩეველის ბიულეტენიდან სხვადასხვა მიზეზების გამო ბათილად იქნა ცნობილი 1653 ხმა.

მუნიციპალიტეტის გამგებლობის

არჩევნებში მონაწილე 18929 ამომრჩეველიდან გაბათილდა 1695 ხმა.

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს არჩევნებში 10 პოლიტიკური პარტია მონაწილეობდა. მათგან წინასწარი მონაცემებით:

არასაპარლამენტო ოპოზიციამ (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) მიიღო ხმების **3,2%**, ამომრჩეველთა 552 ხმა;

საპარტიველო კალოვან ვეტიანთა და პატრიოტთა პოლიტიკურმა მოძრაობამ - **0,9%**, ამომრჩეველთა 148 ხმა.

ინო ბუჭაძე-მეთიანმა ოპოზიციამ - **6,8%**, 1177 ხმა;

მეთიანი ნაციონალური მოძრაობა - **21%**, 3633 ხმა;

დავით თარხან-მოუხაზი - **საპარტიველო პატრიოტთა ალიანსი** - **6,4%**, 1099 ხმა;

თვითმმართველობა ხალხს - **1,8%**, 308 ხმა;

სალომე ზურაბიშვილი-საპარტიველო ბზა - **0,9%**, 148 ხმა;

შალვა წათქაშვილი - საპარტიველო ნაიბროსტული პარტია - **4%**, 691 ხმა;

სახალხო პარტია - **0,9%**, 148 ხმა;

ქართული ოცნება - **54,8%** - 9459 ხმა.

რაც შეეხება საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლობის არჩევნების შედეგებს (წინასწარი მონაცემებით), მდგომარეობა შემდეგნაირია:

ივანე დემეტრაშვილი - არასაპარლამენტო ოპოზიციის წარმომადგენელი - **4,4%** - 752 ხმა;

დავით მანაშვილი - საქართველოს ძალადან ვეტერანთა და პატრიოტთა პოლიტიკური მოძრაობა - **0,9%**, 159 ხმა.

თენგიზ სონიშვილი - ნინო ბურჯანაძე-ერთიანი ოპოზიციის წარმომადგენელი - **0,9%**, 159 ხმა;

ბარბარე ბუხნიანი - ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა - **21,4%**, 3687 ხმა;

სოსო ბარბაქაძე - დავითთარხან მოუხაძე - საქართველოს პატრიოტთა ალიანსი - **5,3%**, 915 ხმა;

ალექსი არაბული - სახალხო პარტია - **3,7%**, 632 ხმა;

გიორგი ბიჭიშვილი - ქართული ოცნება - **57,2%** - 9861 ხმა.

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლობის თათბირი

17 ივნისი, 2014 წელი

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლობის სამშაბათის ტრადიციულ თათბირს **ამავე მუნიციპალიტეტის გამგებლობის ბიუროში** ღლონაძე უძღვებოდა. თათბირს მუნიციპალიტეტის გამგებლობის სამსახურების უფროსები, თანამშრომლები და ტერიტორიული ორგანოების რწმუნებულები ესწრებოდნენ. მუნიციპალიტეტის გამგებლობა დაწესებით გამოიკითხა თითოეულ ტერიტორიულ ორგანოში შექმილი მდგომარეობა. აღმოჩნდა, რომ სასამართლო წესის დებულების ნაკლებობა მიუღწევად პრობლემებს იწვევს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობაში.

მარტიაშვილი უძღვებოდა, თათბირის დასაწყისში მან გამოიკითხა „სოფლის მხარდაჭერის“ პროგრამით გათვალისწინებული პროექტების დაწყების მდგომარეობა ტერიტორიულ ორგანოებში, - ასევე დაინტერესდა ტერიტორიულ ორგანოებში ვერსიანსა და ბოგდანოვკაში კომპანია „სოკარჯორჯიას“ მიერ შესრულებული სამუშაოების მიმდინარეობითა და ხარისხით.

24 ივნისი, 2014 წელი

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგებლობის თათბირს **მუნიციპალიტეტის გამგებლობის მოვალეობის შემსრულებელი ბუსიბ**

როგორც თხზილას, წყაროსთავის ტერიტორიული ორგანოების რწმუნებულებმა აღნიშნეს, შესაძლებელი იქნება აღნიშნული წესის დებულება, რაც მოსახლეობის უკმაყოფილებას იწვევს. თუმცა, აღინიშნა, რომ მხოლოდ აღნიშნული ტერიტორიული ორგანოების მოსახლეობისთვის არ არის სასამართლო წესის დევიციტი დღის წესრიგის ნომერ პირველი პრობლემა მიმდინარე წელს.

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს რიგგარეშე სხდომა

17 ივნისი, 2014 წელი

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს რიგგარეშე სხდომას საკრებულოს თავმჯდომარე ილია ჭიაურელი უძღვებოდა. სხდომამ დღის წესრიგის მიხედვით მოისმინა შემდეგი საკითხები:

1. „საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის 2014 წლის ბიუჯეტის შესახებ“ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 27 დეკემბრის №35 დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის შესახებ“.
2. „საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის სოციალური დახმარების 2014 წლის პროგრამისა და მისი ბიუჯეტის დამტკიცების შესახებ“ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2014 წლის 31 იანვრის №3 დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“.
3. „არასამეწარმეო (არაკომერციული) იურიდიული პირის

„საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის სასამართლო წესის რეგულირებისა და ლაბორატორიული კვლევის ცენტრის საშტატო ნუსხისა და თანამდებობრივი სარგოს დამტკიცების შესახებ“ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საკრებულოს 2011 წლის 27 მარტის №37 განკარგულებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე“.

საკრებულოს დებულებებმა ასევე, იმსჯელეს სხვადასხვა საკითხებზე და მიიღეს შესაბამისი დადგენილება.

პედაგოგთა ინტერესებისათვის

2014 წლის 18 ივნისს ჩატარდა საქართველოს პედაგოგთა და მეცნიერთა თავისუფალი პროფკავშირის საგარეჯოს რაიონული ორგანიზაციის საბჭოს სხდომა. სხდომას ესწრებოდნენ არა მხოლოდ საბჭოს წევრები, არამედ რაიონში არსებული სკოლების, საბავშვო ბაღების და მონწილეულობის სახლის ხელმძღვანელებიც. სხდომას ესწრებოდა აგრეთვე სამოპს პრეზიდენტი მაია კობახიძე და ამავე ორგანიზაციის ცენტრალური ოფისის კანცელარიის უფროსი ქეთი ვადაჭკორია.

სხდომაზე საკითხები წარმოადგინა **სამოპ საგარეჯოს რაიონული ორგანიზაციის თავმჯდომარე რომან ზურაბიშვილმა**. დღის წესრიგით გათვალისწინებული საკითხების ამოწვევის შემდეგ ქნმა მაია კობახიძემ გააკეთა საინფორმაციო მოხსენება განათლების სისტემაში არსებული ზოგადი ვითარებისა და კონკრეტულად პროფკავშირების როლის შესახებ პედაგოგთა და საერთოდ, განათლების მუშაკთა ინტერესების დაცვის თვალსაზრისით. დასასრულს მაია კობახიძემ უახსუხა პედაგოგების მიერ დასმულ შეკითხვებს.

ნელი ბროლაშვილი, სამოპ საგარეჯოს რაიონული საბჭოს მდივანი

აღბილობრივი მაჟორიტა-რული ოლქის წინასწარი მონაცემები

ბომბორი
ნანული ტინჯარული - №5 ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 3.3%, 15 ხმა.
დავითი არაბული - №41. ქართული ოცნება 59.6%, 269 ხმა.
გორა ლაშქარაშვილი - № 42 დამოუკიდებელი 36.8%, 166 ხმა.
კოჭბანი
გიორგი ქელიძე - № 5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 7.1% 13 ხმა.
თამაზი აბგაძე - №8. დავით თარხან-შოთაშვილი საქართველოს პარტიოტა აღიანსი 15.2% 28 ხმა.
ბორა მისრაშვილი - №41. ქართული ოცნება 40.2% 74 ხმა.
ზვიად წიკლაური - №42 დამოუკიდებელი 37% 68 ხმა.
უჯარმა
თეიმურაზი ქისტაური - №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 1.3% 4 ხმა.
ვაჟა ჯაფარიშვილი - 5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 9.8% 31 ხმა.
ანზორ ილურიძე - №41. ქართული ოცნება 19.2% 61 ხმა.
პონსტანტინე ლოღლიანი - №42 დამოუკიდებელი 61.2% 194 ხმა.
ხაშმი
ნანა მარმარაშვილი - №2. საქართველოს ძალოვან ვეტერანთა და პარტიოტა პოლიტიკური მოძრაობა 1.2% 6 ხმა.
მანო ტარშიძე - №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 38.2% 195 ხმა.
მანანა ქურდოვანიძე - №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 9.6% 49 ხმა.
აეთანდილ მამუნიშვილი - №41. ქართული ოცნება 18.2% 93 ხმა.
ილია მაჭავარიანი - №42 დამოუკიდებელი 14.9% 76 ხმა.
ნიკოლოზი თევდორაშვილი - №43 დამოუკიდებელი 18.0% 92 ხმა.
პატარაძე
ზაზა ცხვარიაშვილი - 1. არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) 7.9% 98 ხმა.
დავითი მარხვაშვილი - №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 1.1% 14 ხმა.
ლაშა ცხვარიაშვილი - №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 20.8% 257 ხმა.
თეიმურაზი ნარიშვილი - №8. დავით თარხან-შოთაშვილი საქართველოს პარტიოტა აღიანსი 17.1%, 212 ხმა.
ნატალია ბოჭორიძე - №18. სალომე ზურაბიშვილი საქართველოს გზა 3.8% 47 ხმა.
ბიორბი ზინჯარაძე - 41. ქართული ოცნება 30.6% 379 ხმა.
კობა ლაფერიშვილი - № 42 დამოუკიდებელი 18.4% 227 ხმა.
ნილოწმინდა-წყაროსთავი
ნატო გრძელაშვილი - №2. საქართველოს ძალოვან ვეტერანთა და პარტიოტა პოლიტიკური მოძრაობა 0.8% 8 ხმა.
გიორგი შოშიაშვილი - №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 4.7% 49 ხმა.
კობა კერატიშვილი - №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 12.7% 132 ხმა.
ნანა რევაზიშვილი - №20. შალვა ნათელაშვილი საქართველოს ლეიბორისტული პარტია 1.1% 11 ხმა.
თეიმურაზი ბეჟიტაშვილი - №26. სახალხო პარტია 3.5% 36 ხმა.
ელდარ მუშარაძე - 41. ქართული ოცნება 39.3% 408 ხმა.
შიო შიოშვილი - №42 დამოუკიდებელი 18.4% 191 ხმა.
ივანე გებელაშვილი - №43 დამოუკიდებელი 16.2% 168 ხმა.
გიორგი მღებრიშვილი - №44 დამოუკიდებელი 2.2% 23 ხმა.
საბარეძე
კახაბერი ლაფერიშვილი - №1. არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) 10.8% 465 ხმა.
დავით ქურხული - №2. საქართველოს ძალოვან ვეტერანთა და პარტიოტა პოლიტიკური მოძრაობა 0.7% 29 ხმა.
ვალერიო თარაშვილი - №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 2.7% 115 ხმა.
ზურაბ ქურთიშვილი - №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 20.7% 895 ხმა.
ჭაბუკა ჭანტურია - №8. დავით თარხან-შოთაშვილი საქართველოს პარტიოტა აღიანსი 8.7% 374 ხმა.
გიორგი ქელიძე - 9. თვითმმართველობა ხალხს! 10.3% 443 ხმა.

2014 წლის საპარლამენტო არჩევნების საბოლოო პრეზენტაციის მონაცემები

Table with 15 columns: Party Name, Total Seats, and 14 Regional Seats. Rows include: ეროვნული ერთიანი სია, არჩევნებში მონაწილეობა რაიონებში, არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე), საქართველოს ძალოვან ვეტერანთა და პარტიოტა პოლიტიკური მოძრაობა, ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია, ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა, დავით თარხან-შოთაშვილი საქართველოს პარტიოტა აღიანსი, თვითმმართველობა ხალხს!, სალომე ზურაბიშვილი საქართველოს გზა, შალვა ნათელაშვილი საქართველოს ლეიბორისტული პარტია, სახალხო პარტია, ქართული ოცნება, ბათილი.

გელიკო თარაშვილი - №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 2.7% 115 ხმა.
ზურაბ ქურთიშვილი - №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 20.7% 895 ხმა.
ჭაბუკა ჭანტურია - №8. დავით თარხან-შოთაშვილი საქართველოს პარტიოტა აღიანსი 8.7% 374 ხმა.
გიორგი ქელიძე - 9. თვითმმართველობა ხალხს! 10.3% 443 ხმა.
გელა ყორღანაშვილი - №18. სალომე ზურაბიშვილი საქართველოს გზა 4.6% 197 ხმა.
ნინო მეტრეველი - №20. შალვა ნათელაშვილი საქართველოს ლეიბორისტული პარტია 1.4% 61 ხმა.
თამაზი არიშვილი - №26. სახალხო პარტია 0.6% 24 ხმა.
ზორბონ ბურჯული - №41. ქართული ოცნება 30.9% 1333 ხმა.
მიხეილ დარბაისელი - №42 დამოუკიდებელი 4.8% 206 ხმა.
ვახტანგი ქურდოვანიძე - № 43 დამოუკიდებელი 1.0% 43 ხმა.
დავითი ლაფარიშვილი - №46 დამოუკიდებელი 2.9% 125 ხმა.

ბიორბიწმინდა
გელა დიღმელაშვილი - №1. არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) 1.4% 17 ხმა.
იოსებ ერბოწონაშვილი - №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 4.6% 56 ხმა.

მიწის ფართობი სულ – 24514 ჰა
 აქედან:
 კერძო – 994 ჰა
 მუნიციპალური – 288 ჰა
 სახელმწიფო – 23232 ჰა
 სასოფლო-სამეურნეო მიწები – სულ 2077 ჰა

აქედან:
 კერძო – 994 ჰა
 მუნიციპალური – 288 ჰა
 სახელმწიფო – 174 ჰა
 სათიბი სულ – 51 ჰა
 აქედან:
 კერძო – 0
 მუნიციპალური – 0
 სახელმწიფო – 51 ჰა
 საძოვარი სულ – 857 ჰა
 აქედან:
 კერძო – 256 ჰა
 მუნიციპალური – 288 ჰა
 სახელმწიფო – 313 ჰა
 მრავალწლიანი ნარგავები სულ – 106 ჰა
 აქედან:
 კერძო – 106 ჰა.
 კომლი – 44
 მოსახლეობა – 140 კაცი
 სოფელთან კავშირგაჭკეტილი – 15 კომლი.

კრასნოგორსკის რწმუნებულის ბიძი ლალიაშვილი

დაიბადა საგარეჯოს რაიონის სოფელ პატარძეულში. პატარძეული სკოლის დამთავრების შემდეგ სწავლა გააგრძელა მოსკოვის

გეოდეზიისა და კარტოგრაფიის ფილიალში, რომლის დამთავრების შემდეგ მუშაობდა დაიწყო საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროში მიწათმომწოდების თანამდებობაზე. მალე სწავლა კვლავ გააგრძელა საქართველოს ზოტექნიკურ-სავეტერინარო სასწავლო კვლევითი ინსტიტუტის დაუსრულებელი სწავლების ზოტექნიკურ ფაკულტეტზე. 1971 წლიდან კი სამსახური დაიწყო საგარეჯოს მეურნეობის ფაბრიკაში ზოტექნიკოსის თანამდებობაზე. 1971 წლიდან ამავე ფაბრიკის №1 ბრიგადის ბრიგადირია. ფაბრიკის შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებად გარდაქმნასთან დაკავშირებით სამსახურიდან გათავისუფლდა და 1997 წელს მუშაობა დაიწყო საგარეჯოს პოლიმერების ქარხნის დირექტორად. 2007 წლიდან კი საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის სოფელ კრასნოგორსკის რწმუნებულია.

კრასნოგორსკის კოლმეურნეობის ყოფილი თავმჯდომარე **ნადეჟდა რამიზოვა** სოფლის შორეულ და ახლო წარსულზე გვიყვება:

– საქართველოში XIX საუკუნის 20-30-იან წლებში სარატოვის გუბერნიის ბალაშოვსკის ოლქიდან გადასახლებულ ჩვენი წინაპრები. გადასახლების ადგილზე თვეობით ფეხით თბილისისკენ მოდიოდნენ და თან მხოლოდ აუცილებელი ნივთები მოჰქონდათ. საბუთების სათანადოდ გასინჯვის შემდეგ დანიშნულების ადგილზე ანაწილებდნენ და მიჰყავდათ. ჩემს წინა-

ეკა და ნადია რამიზოვები

ჩვენს მუნიციპალიტეტში ტერიტორიული ორგანო კრასნოგორსკი (სათაფლად)

ნადეჟდა რამიზოვა

პრებს წილად მალხაზ ანდრონიკაშვილის მამულში ჩასახლება ხვდათ. რომ იცოდეთ, ოქტომბრის რევოლუციამდე კრასნაგორსკის მალხაზოვკა ეწოდებოდა თავად მალხაზ ანდრონიკაშვილის საპატრიარქო-ემოდ. რევოლუციამდე აქ სამკლასიანი სკოლაც ყოფილა, რომელშიც მშობლიურ ენასთან ერთად არითმეტიკა და რელიგია ისწავლებოდა.

1921 წლის ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ საქართველოში საბჭოთა წყობილება დამყარდა. სამკლასიანი სკოლა, ოთხკლასიანი ოთხწლედად გადაკეთდა. მაშინ ის სკოლა კერძო სახლში იყო განთავსებული – 1930 წლამდე. შემდეგ კი, 1935 წელს აქ სასკოლოდ სპეციალურად აშენდა შენობა და სკოლა შეიქმნა და გადაკეთდა.

საბჭოთა ხელისუფლების დროს კრასნოგორსკში ორი კოლმეურნეობა იყო, დიმიტროვის სახელობის და 26 კომისრის სახელობის. შემდეგ ეს ორი კოლმეურნეობა 1930 წელს გაერთიანდა და ჩარკვიანის სახელი მიენიჭა.

გასული საუკუნის 60-70-იანი წლებიდან

ტერიტორიული ორგანოს ადმინისტრაციული შენობა

აქ უკვე საბავშვო ბაღი, სამეანო პუნქტი, მალაზიები იყო, გასული საუკუნის 80-იანი წლების ბოლოს აქ აშენდა კულტურის სახლი 400 ადგილზე გათვლილი და უკვე შემოქმედდათ კიდევ აუფიცი, დღეში ორჯერ ავტობუსი დადიოდა თბილისი-კრასნოგორსკის მარშრუტით. აქ იყო მსხვილი მესაქონლეობის კოლმეურნეობა. ბოლოს 1200 მსხვილფეხა საქონელი გვეყავდა. ჩვენ აქ ვცხოვრობდით ქართველებთან ერთად, მეგობრულად, მეზობლურად, დიდი სიყვარულით და ერთად ვქმნიდით სახალხო დოვლათს. აქ მისდევდნენ მესაქონლეობას, მეფრინველეობას (ტბა ახლოს იყო და უამრავი იხვი და ბატი გვეყავდა აქაურებს), თითქმის ყველა ოჯახს ჰყავდა ფუტკარი, ვაწარმოებდით თაფლს, რომელიც ბევრად განსხვავდება სხვა ადგილებში დამზადებული თაფლის თვისებებისგან. ჩვენი სოფელი, კოლმეურნეობის წევრები აქტიურად ემონაწილეობდით რაიონში მიმდინარე ეკონომიურ, სოციალურ, კულტურულ-საგანმანათლებლო საქმიანობაში. მართლაც სულით და გულით ვერთვებოდით საერთო-სახალხო დღესას-

წაულ „გარეჯობაში“, ჩვენ ღაერასთან ახლოს პატარა რუსული ხატა გვექონდა, სადაც „გარეჯობაზე“ არაერთხელ ვუმასპინძლეთ ქვეყნის პირველ პირებს და მათ სტუმრებს, ჩვენი დაყენებული ჩაითა და გამოცხვარი ბლინებით, სიმღერებით, ცეკვებით. ემონაწილეობდით სახალხო ზეიმ „თბილისობაში“. ახლაც მეტირება, როცა ტელევიზიით ან რადიოთი ვისმენ ნანი ბრეგვაძის მიერ შესრულებულ „თბილისოს“.

დღეს რა მდგომარეობაა ჩვენთან? – განადგურდა, გაცამტვერდა 1200 რქოსანი პირუტყვი, მათი სადგომები, ვინ გაყიდა ან საქონელი, ან ნაგებობები, არავინ იცის. გაიყიდა ყველაფერი ის, რაც სახელმწიფოს იყო, რასაც ხალხი უყვლიდა, უფრო ხილდებოდა და თავის სამსახურში ჰქონდა. აღარ არის საბავშვო ბაღი, დაიქცა, დაინგრა. როცა ჩვენი სკოლის შენობას ანგრევდნენ, მე გარეთ საში დღე არ გამოვსულვარ, ვიჯექი სახლში და ვტიროდი...

არ გვაქვს მალაზია. ვიდაცამ თავის საკუთრებისათვის შეიძინა და ბოქლომი დააღო. ერთ ხანს სოფლის გამგეობის შენობაში ერთი პატარა ოთახი გამოეყო მალაზიას, მაგრამ სულ ნისიები იყო და დაიხურა. აღარ გვაქვს საბავშვო ბაღი და 11 სკოლამდელი ასაკის ბავშვი სახლშია გამოკეტილი. ჩვენი სოფლის 12 მოსწავლე სართიჭაღის საჯარო სკოლაში დადის. ოჯახები იძულებული გახდნენ სწავლის გამო სხვადასხვა სოფლებსა და თბილისში წასულიყვნენ.

მე უკვე 79 წლის ვარ. ჩემი ერთი შვილი რუსეთში სწავლობდა და იქვე დარჩა სამუშაოდ, რადგან კომუნისტების დროს მოთხოვნა ვერ გაკეთდა – ჩვენს სოფელში თითქოს სოფლის მეურნეობის მუშაკის ადგილი ვერ გამოინახა. ახლა იქ ცხოვრობს ცოლ-შვილით. ჩემთან ჩემი ქალიშვილი და მისი მეუღლე არიან. შვილიშვილმაც დაამთავრა უმაღლესი, მაგრამ სახლშია. ახლა მხოლოდ ტკბილი მოგონებებით ვცხოვრობ. ჩვენ ხომ ყველა ერთად ვიყავით, მთელი რაიონის მოსახლეობა. გვეერთიანებდა ერთი დიდი საქმე – სახალხო დოვლათის, ქონების შექმნა, გვიხაროდა, ერთმანეთთან გვაკავშირებდა დღესასწაულები. შეიცვალა მთავრობა? რაც დატოვა წინა მთავრობამ, რატომ გინდა მისი დანატოვარის ისე განადგურება, დანგრევა, გაცამტვერება, როგორც ეს გასული საუკუნის 90-იან წლებში მოხდა? ხომ შეიძლებოდა არც ის აუფიცი დატაცებულიყო, რაც ახლად აშენებულ სასოფლო კლუბში შეგვექონდა?! ამ კლუბს ათეული წლები ელოდა ჩვენი ხალხი, მაგრამ... ახლა საერთოდ აღარაფრის იმედი აღარ გვაქვს... რატომ? სულ უბრალოდ – დღევანდელ ყოფაში ჩვენს სოფელში მობილური ტელეფონი არ მუშაობს. ძლივს იჭერს. რა გახდა ერთი საკომუნიკაციო ანძის დამონტაჟება? ინტერნეტზე ლაპარაკი ხომ ზედმეტია?! არ გვაქვს ბუნებრივი აირი, რომელიც დღესაც ჩვენი სოფლის ბოლოში გაჰყავთ. არ გვაქვს გარე განათება. ისეთი დაბალი ძაბვაა, საერთოდ, ვერ ვხედავთ ვერაფერს, ვერ ვუყურებთ სატელევიზიო გადაცემებს. მიზეზი გინდათ? – უხარისხო, როგორც ამბობენ, ვენახში გამოსაყენე-

ბელი მავთულებით მოგვეწოდება დენი, ოღონდ, იცოცხლეთ, კი გვაქვს გამრიცხველიანება. გამოგვიყვანეს სასმელი წყალი და ესეც არასწორად არის გაკეთებული – თუ სოფლის დასაწეისში მოდის, სოფლის შუაში და ბოლოში მოსახლეობას უკვე აღარ მიეწოდება. ამბობენ, ყველა სოფლის ბავშვებს აქეთ მინი სპორტული მოედნები სოფლებში. ჩვენთან რა არის მოედანი, არ იციან, აქ კი უკვე შუა სოფელშიც შეიძლება რამდენიმე ადგილზე მინი მოედნის გაკეთება – სახლები გაიყიდა, ვინც ვერ გაყიდა, დაშალა და აგურ-აგურ გაყიდა.

სარწავი წყალი გვექონდა კოლმეურნეობის დროს – იყო აქ აუზები, „ბასეინები“, სადაც ხდებოდა წყლის აქანვა და შემდეგ განაწილება, მაგრამ ახლა სადღაა?!

ყურადღება სჭირდება ჩვენს სოფელს, სადაც მიწა ნაყოფიერია, სადაც არც თუ ცოტა ადამიანი და მოზარდი ცხოვრობს. დღეს XXI საუკუნეა და როგორია, იყოს სოფელი აქვე, თბილისთან ახლოს, ასე

ბოქლომადგობული მალაზია

მიტოვებული და უკეთურთა ხელით და უგუნურთა საქციელით თითქმის 1800-იანი წლებში დაბრუნებული.

ტერიტორიული ორგანოს ადმინისტრაციული შენობა ორსართულიანია, რომელშიც მხოლოდ ერთი ოთახია კარ-ფანჯრიანი – რწმუნებულის სამუშაო ოთახი. დანარჩენი ოთახები მიტოვებულია. ამ სამუშაო ოთახში თვეში ერთხელ პატარძეულიდან

სოფლის შუასავალი

ოჯახის ექიმები მაგული ტორიაშვილი და ნანული ბელიძე კრასნოგორსკელ პაციენტებს იღებენ.

სოფელში მცხოვრები კუზმენკოები, კახაკოვები, ევრტოკოვები, საიაპინები, რემიზოვები, ხუციშვილები, ველაშვილები, აფციაურები იმედით უყურებენ ახალ ადგილობრივი თვითმმართველობის არჩევნებს – მათთან შეხვედრებზე კანდიდატებმა დაპირებები მისცეს – ყურადღებას მიაქცევენ და რეალურად აქცევენ მათი პრობლემების მოგვარებას.

იმედით ცხოვრებას ყველა და აქაურებიც იმედოვნებენ – 21-ე საუკუნეში 44 კომლიანი სოფელს, სადაც თურმე მხოლოდ 5 ოჯახი „მოიძებნა“ სოციალურად დაუცველი, სულ მცირე ერთი მალაზია მაინც ექნება და იქნება „მაგთისაც“ „გაახსენდეს“ რომ აქაურ აბონენტებს უფრო სჭირდებათ გარესამყაროსთან კავშირი, ვიდრე მილიონიან ქალაქებს და რაიონების ათეულ ათასობით მომხმარებელს.

- 2009 წელს სოფლის საუბნო გზის მოხრეშვაზე 3200 ლარი გაიხარჯა;
- 2010 წელს – სასმელი წყლის სარეაბილიტაციო სამუშაოებს 5000 ლარი მოხმარდა;
- 2011 წელს მოსახლეობისათვის მიკროავტობუსის შეძენაზე 5005 ლარი გაიხარჯა;
- 2012 წელს სოფელში მისასვლელი გზის მოხრეშვაზე 5634 ლარი მოხმარდა.
- 2013 წელს აქ გაიყვანეს სასმელი წყალი.
- 2014 წელს კი „სოფლის მხარდაჭერის“ პროგრამით მიკროავტობუსს ბუნებრივი აირით სარგებლობის რეჟიმზე გადაიყვანეს.

ადგილობრივი მასშობრივი ოლქის წინასწარი მონაცემები დასასრული

2014 წ. საპარლამენტო მუნიციპალიტეტის გაგებულების არჩევნების წინასწარი მონაცემები

ქვემოთხსენიებული ქვეყნის მონაცემები – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 23.2% 281 ხმა.

თამაზი გულიაშვილი – №8. დავით თარხან-მოურავი საქართველოს პარტიოტთა ალიანსი 9.1% 110 ხმა.

დავითი სოზარშვილი – №18. სალომე ზურაბიშვილი საქართველოს გზა 2.8% 34 ხმა.

იმანა ბაქაშვილი – №41. ქართული ოცნება 58.1% 703 ხმა.

კრასნაბოროსკი
ალექსანდრე ჩაფიძე – №1. არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) 0% 0 ხმა.

ინგა დვალაშვილი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 57.3% 43 ხმა.

მიხეილ კაპაძე – №41. ქართული ოცნება 42.7% 32 ხმა.

თოხლიაშვილი
იოსებ იმედაშვილი – №1. არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) 10.5% 51 ხმა.

გიორგი ფარეშიშვილი – №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 16.3% 79 ხმა.

გიორგი ქოქიაშვილი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 10.5% 51 ხმა.

დავითი ტაბატაძე – №8. დავით თარხან-მოურავი საქართველოს პარტიოტთა ალიანსი 14.0% 68 ხმა.

ნონა ბუბიაშვილი – №41. ქართული ოცნება 48.4% 235 ხმა.

მანავი
გუგა ბაზრაშვილი – №1. არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) 7.0% 65 ხმა.

დიმიტრი სტეფანაშვილი – №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 3.6% 33 ხმა.

ზურაბ ფიქრიაშვილი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 16.1% 149 ხმა.

გივი დუნიძე – №41. ქართული ოცნება 21.1% 196 ხმა.

ნიკო ბიბიაშვილი – №42. დამოუკიდებელი 52.2% 484 ხმა.

ჩაილაშვილი
არჩილი ყაფიშვილი – №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 19.3% 180 ხმა.

მალხაზ გრძელიშვილი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 28.7% 268 ხმა.

ნანა აფციაშვილი – №18. სალომე ზურაბიშვილი საქართველოს გზა 0.5% 5 ხმა.

გივი გორელიშვილი – №20. შალვა ნათელაშვილი საქართველოს დემოკრატიული პარტია 0.4% 4 ხმა.

ბუსიკ მარტიანიშვილი – №41. ქართული ოცნება 51.1% 477 ხმა.

კაკაბეთი
ელგუჯა აგულაშვილი – №1. არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) 1.4% 16 ხმა.

ნატო ქურდოვანიძე – №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 3.1% 36 ხმა.

ზურაბი მჭედლიშვილი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 15.6% 182 ხმა.

თეიმურაზი მჭედლიშვილი – №20. შალვა ნათელაშვილი საქართველოს დემოკრატიული პარტია 4.2% 49 ხმა.

თამარი სუხიაშვილი – №41. ქართული ოცნება 41.7% 487 ხმა.

ალიხანი მჭედლიშვილი – №42. დამოუკიდებელი 7.5% 88 ხმა.

ოთარი მჭედლიშვილი – №43. დამოუკიდებელი 26.2% 306 ხმა.

ქანდაქრა-ბადაიშვილი
ბესიკი ჩოკოშვილი – №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 3.1% 34 ხმა.

ავთანდილ ჩალათაშვილი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 10.8% 119 ხმა.

დავითი ხარებაშვილი – №8. დავით თარხან-მოურავი საქართველოს პარტიოტთა ალიანსი 6.0% 66 ხმა.

ბახა ალვაშვილი – №41. ქართული ოცნება 52.2% 576 ხმა.

იოსებ ათაბეგაშვილი – №42. დამოუკიდებელი 23.2% 256 ხმა.

თამაზი გურგენიშვილი – №43. დამოუკიდებელი 4.6% 51 ხმა.

ბობიაშვილი
ბადრი ზირაქაშვილი – №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 10.9% 42 ხმა.

ნოდარი ზირაქაშვილი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 39.4% 152 ხმა.

სოსო ზიბაძე – №41. ქართული ოცნება 49.7% 192 ხმა.

შიგლიანი
ლია მოძმანაშვილი – №1. არასაპარლამენტო ოპოზიცია (კახა კუკავა, ფიქრია ჩიხრაძე) 25.1% 68 ხმა.

ალექსი ჭამიაშვილი – №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 4.4% 12 ხმა.

ლევან ზირაქაშვილი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 11.8% 38 ხმა.

თამაზ ხუროშვილი – №41. ქართული ოცნება 35.4% 96 ხმა.

ზურაბი ზუროშვილი – №42. დამოუკიდებელი 11.4% 31 ხმა.

ლევან ჭამიაშვილი – №43. დამოუკიდებელი 11.4% 31 ხმა.

იორგოვანლო-ქეშალო-მუღანლო
ორჯუკულიძე – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 20.2% 216 ხმა.

გულუ ჰაჯიანი – №41. ქართული ოცნება 54.4% 576 ხმა.

ვალენტ შირინოვი – №42. დამოუკიდებელი 25.6% 273 ხმა.

ლამბალო-ზემო და ქვემო ლამბალო
ილაშვილი კაბიძე – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 32.3% 226 ხმა.

მირიანაძე ალიხანოვი – №41. ქართული ოცნება 20.6% 144 ხმა.

ბახანაშვილი მამედოვი – №42. დამოუკიდებელი 44.6% 312 ხმა.

უბნის ნომერი	უბნის დასახელება	ერთიანი სია	საპარლამენტო სია	არჩევნებში მონაწილეობა რაოდენობა	ივანე ლეშვილი	დავით მასისაშვილი	თენგიზ სონიშვილი	გარსევან ბუხნიკაშვილი	სოსლან კარსევანიშვილი	ლექსი არაბული	გიორგი ბიბიაშვილი	ბათილი
1	გადმავიანი	709	8	343	44	1	12	90	6	13	165	12
2	ბაზრის უბ.	1217	4	607	43	3	69	115	31	12	320	14
3	ზემო უბ.	1150	7	603	12	4	42	158	13	21	330	23
4	ცენტრის უბ.	813	10	373	53	6	14	35	57	32	167	9
5	ქვემო უბ.	685	5	278	32	5	6	42	20	6	159	8
6	მეურნეობის უბ.	1297	7	541	22	3	34	117	36	7	298	24
7	სადგურის უბ.	958	10	346	8	2	23	98	25	12	166	12
8	გარეულის მეურნეობის უბ.	1164	6	516	61	14	24	138	21	16	209	32
9	სპორტდარბაზის უბანი	1027	10	456	21	4	28	111	30	12	232	17
10	რკ. სადგურის უბ.	1009	2	446	9	3	24	190	14	5	188	13
11	გომბორი	824	0	469	19	2	10	58	10	83	251	36
12	კოჭბაანი	280	1	190	0	3	5	48	12	14	97	11
13	უჯარმა	360	92	325	11	6	6	33	19	12	179	32
14	ხაში	1290	0	533	19	4	86	96	49	19	206	54
15	პატარძელის ქ. ულტსახლის უბ.	945	6	497	48	1	20	97	98	8	202	23
16	პატარძელის სკოლის უბ.	1381	3	780	35	4	28	137	69	33	414	58
17	წყაროსთავი	564	5	271	9	2	18	68	13	16	126	16
18	ნინოწმინდის სკოლის უბანი	802	7	388	29	2	29	75	14	13	195	31
19	ნინოწმინდა საბავშვო ბაღის უბანი	893	5	430	21	2	23	90	9	17	239	29
20	გიორგიწმინდა სპორტდარბაზის უბ.	1178	3	756	25	2	43	168	89	14	388	27
21	გიორგიწმინდა საბავშვო ბაღის უბანი	820	7	449	9	0	15	108	36	13	244	26
22	ქვემო სამგორის უბანი	88	12	46	0	0	2	18	1	0	22	3
23	სათაფლე	90	3	78	0	0	3	27	0	1	45	2
24	თოხლიაური	8621	501	54	1	61	56	54	8	242	22	
25	მანავის ზემო უბანი	812	3	325	31	3	42	66	2	8	162	9
26	მანავის გორხანის უბანი	1099	7	447	12	23	27	52	13	29	241	0
27	მანავის ბურდიანის უბანი	529	3	175	13	4	9	51	3	4	77	14
28	დიდი ჩაილაური	771	2	478	2	4	23	87	7	3	345	7
29	პატარა ჩაილაური	760	1	481	12	3	109	140	4	11	183	19
30	კაკაბეთის განახლების უბანი	1293	3	551	9	2	29	112	13	12	345	29
31	კაკაბეთის საკრებულოს უბანი	1309	5	469	9	3	22	47	22	13	324	29
32	ვერხვიანი	328	3	192	1	0	15	28	1	6	140	1
33	ყანდაურა	954	2	519	16	1	31	42	13	13	385	18
34	ბადაური	1237	2	604	11	9	15	110	71	44	305	37
35	მზისგული	506	1	387	5	0	13	99	4	46	214	6
36	შედლიანი	412	1	275	22	0	12	37	23	18	145	18
37	უდაბნო	554	22	336	4	4	21	28	0	7	261	11
38	დუზაგრამის სკოლის უბანი	1170	10	348	1	3	14	13	0	3	239	61
39	დუზაგრამის საკრებულოს უბანი	1096	4	347	2	0	20	17	0	4	193	108
40	ქეშალოს სკოლი უბანი	849	8	251	2	4	0	47	1	2	146	46
41	ქეშალოს ამბულატორიის უბ.	943	6	296	1	2	2	83	1	2	141	64
42	მულანო სკოლის უბანი	1409	5	367	3	1	0	20	1	2	283	57
43	მულანო ამბულატორიის უბანი	1128	11	228	3	3	2	79	2	1	95	43
44	ზემო ღამბალოს	1587	7	331	3	10	5	75	3	1	111	123
45	ზემო ღამბალო	1612	6	288	2	2	3	140	2	1	69	66
46	ქვემო ღამბალო	1470	9	237	0	4	1	38	1	0	54	139
47	თულარი	1318	6	298	1	0	3	47	2	10	209	26
48	თულარი	1308	6	352	2	1	1	36	0	5	221	86
49	კახლარი	673	2	122	1	0	1	20	0	0	89	11
	სულ	45533	349	18926	752	160	1045	3687	915	632	10061	1562
				4,3%	0,9%	6,0%	21,2%	5,3%	3,6%	57,9%		

სეიტაბელი აშიროვი – №43. დამოუკიდებელი 10% 7 ხმა.

თულარი-კახლარი
აიათ ხეირზადარი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 15.2% 108 ხმა.

ადამ ედიგაროვი – №41. ქართული ოცნება 37.6% 267 ხმა.

ზადირზან ხეირზადარი – №42. დამოუკიდებელი 46.6% 331 ხმა.

დუზაგრამა
თოფიქ ხიდიროვი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 2.3% 15 ხმა.

ხაიალ ბასანოვი – №41. ქართული ოცნება 56.4% 372 ხმა.

პაჯანალიძე – №42. დამოუკიდებელი 41.1% 271 ხმა.

უდაბნო
ჯაბა გულბანი – №3. ნინო ბურჯანაძე ერთიანი ოპოზიცია 7.0% 23 ხმა.

ბექა გულბანი – №5. ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა 10.0% 33 ხმა.

ალექსი იოსელიანი – №41. ქართული ოცნება 66.9% 220 ხმა.

მამუკა გვარდიანი – №42. დამოუკიდებელი 16.1% 53 ხმა.

მონაცემები მოკრძობულია №11 საპარლამენტო სართულზე
საარჩევნო კომისიისგან

კვლავ კოოპერატივის შესახებ

„კოოპერატივი არ არის კოლექტივი“

საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მუნიციპალიტეტის საკონსულტაციო-საინფორმაციო სამსახურის თანამშრომლები ნოშრეგან ნეკრესელაშვილსა და ლელა ციგროშვილთან კოოპერატივის შექმნასთან დაკავშირებულ საკითხებზე საკონსულტაციოდ.

ბასულო წლის 12 ივნისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი „სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების შესახებ“, რომლის თანახმადაც კოოპერატივი არის კოოპერატივის სტატუსით დაფუძნებული კერძო სამართლის იურიდიული პირი, რომელიც ახორციელებს სასოფლო-სამეურნეო საქმიანობას. არსებული კანონის საფუძველზე საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ვედიტ შეიქმნა საჯარო სამართლის იურიდიული პირი, - სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტო, რომლის მიზანია ქვეყნის მასშტაბით ხელი შეუწყოს ახალი კოოპერატივების ჩამოყალიბების პროცესს და უკვე არსებულის გაძლიერებას. აღნიშნული სააგენტოს საქმიანობა ითვალისწინებს ახლად შექმნილი და უკვე არსებული კოოპერატივებისთვის სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის სტატუსის მინიჭებას და ერთიან მონაცემთა ბაზაში დარეგისტრირებას. მაგრამ სანამ საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში კოოპერატივის ჩამოყალიბების მსურველები სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების განვითარების სააგენტოში დარეგისტრირდებოდნენ, ისინი კონსულტაციას გადიან საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის საინფორმაციო-საკონსულტაციო სამსახურში. სწორედ აღნიშნული სამსახურის მთავარი სპეციალისტი ბობო მათიაშვილი გვესაუბრება დღეს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში ამ კუთხით მიმდინარე პროცესებზე.

ბატონო ვედი, რითი იყო გამოწვეული ჩვენს ქვეყანაში კოოპერატივების ჩამოყალიბება?

- ჩვენი ქვეყნის უახლოეს ისტორიაში მომხდარმა მოვლენებმა განაპირობა კოოპერატივების ჩამოყალიბების აუცილებლობა. კარგად გვახსოვს, რომ კოლმეურნეობის და საბჭოთა მეურნეობის დროს სოფლის მეურნეობა ერთიანი და ცენტრალიზებული დაგეგმვით გამოირჩეოდა, მმართველობაც ცენტრალიზებულად ხდებოდა. ამ შემთხვევაში გათვალისწინებული იყო ქვეყნის მთლიანი აგრარული პოტენციალი და შენაშენი სასურსათო პროგრამის მოთხოვნები. ეს იყო სასოფლო-სამეურნეო დონის მიხედვით და კომპლექსური მიდგომა. ამ დროს სახელმწიფოს კუთვნილი მიწების ფართო მასივების დამუშავება ხდებოდა რაიონების ბაზაზე არსებული მექანიზაციის ცენტრების საშუალებით. ამასთან, ხდებოდა საჯარო მასხარებით და შესამქიმოკატებით შეუფერხებელი მომარაგება. და ბოლოს, უზრუნველყოფილი იყო მიღებული პროდუქციის პირველადი და მეორადი გადამამუშავება და რეალიზება. აქედან გამომდინარე, სოფლის მეურნეობაში დასაქმებული კაცის, ამ შემთხვევაში გლეხის ფუნქციას მხოლოდ ფიზიკური შრომა წარმოადგენდა. მაგრამ, გასული საუკუნის 90-იანი წლებიდან, მოგვესვენებათ,

საბჭოთა რეჟიმის მოშლამ ქვეყნის აგრარულ სექტორში შეუქცევადი რღვევები პროცესები გამოიწვია. ქვეყნის მიერ ტერიტორიაზე მოიშალა აგრარული ინფრასტრუქტურა, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების საკუთრებაში არსებული მიწები პრივატიზაციის შედეგად გადავიდა სოფლის მოსახლეობის კერძო საკუთრებაში, რის გამოც მასიური სავარგულების

ლელა ციგროშვილი

დიდი ნაწილი დაქუცმაცდა მცირე ნაკვეთებად. ამასთან, მოიშალა მთელი ის ინფრასტრუქტურა, რომელიც ქვეყნის მასშტაბით განაპირობებდა და უზრუნველყოფდა საჭირო აგროტექნიკური ბაზის მდგრადობას. ვეღარ მომარაგებოდა სექტორი საჭირო სასუქებით, სელექციური სარგავ-სათესლე მასალებით და შესამქიმოკატებით, ვეღარ მოხერხებოდა აგრარულ სექტორში წარმოებული პროდუქციის ევკატური რეალიზაცია.

და რა მოხდა? გლეხი მარტო აღმოჩნდა მოხლეკვლი შრომისა და პრობლემების წინაშე და იძულებული გახდა ფიქრი დაეწყო მეურნეობის დამოუკიდებლად წარმართვისა და დარგის რენტაბელობისათვის. მაგრამ, ვეღარ ახერხებდა აგროტექნიკური ბაზის შენარჩუნებას, ვერ საზღვრავდა საკუთარი მეურნეობის პოტენციალს, რის შედეგადაც აწარმოებდა პროდუქციას და მიღებული პროდუქციის რეალიზებით მიიღო საკუთარი ოჯახის ეკონომიური მდგომარეობის გაუმჯობესება.

თუმცა, ვთქვათ, რომ 90-იანი წლების მეორე ნახევრიდან, როცა ჩაცხრა პოლიტიკური ვერბათაღელვა, კონფლიქტური სიტუაციები, ქვეყანაში

საკონსულტაციო-საინფორმაციო სამსახურის თანამშრომლები ვია ივანიაშვილთან ერთად

ნაში სოფლის მეურნეობის განვითარებისათვის განხორციელდა სამთავრობო თუ არასამთავრობო ორგანიზაციების, სხვადასხვა ფონდების მიერ დასახული პროგრამები...

- დიახ, ამ მხრივ სიტუაცია რამდენადმე შემსუბუქებულია. დღეისათვის ქვეყანაში რამდენიმე ათეული წარმატებული აგრარული საწარმო, კოოპერატივი შეიქმნა. მცირემიწიანი ფერმერების მცირე ნაწილმა მოახერხა საკუთარი მეურნეობის გამსხვილება ან ურთიერთგაერთიანება და წარმატებულ საწარმოებად ჩამოყალიბება. მაგრამ ეს დღემდე ძალზე მცირე ნაწილი იყო.

მცირე ნაწილი ალბათ იმითმაც, რომ მოსახლეობის გარკვეულ ნაწილს მიაჩნია, რომ კოოპერატივი იგივე კოლმეურნეობაა...

- დიახ. გეთანხმებით. ეს აზრი მართლაც მუხრებდა და რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს, დღესაც მუსიერებს მოსახლეობაში. მაგრამ კოოპერატივი ხომ არსებითად განსხვავდება კოლმეურნეობისაგან? ტერმინი „კოოპერატივი“ ლათინური ენიდან მომდინარეობს და ქართულად ნიშნავს თანამშრომლობას. ეს არის შრომის ორგანიზების ისეთი ფორმა, რომლის დროსაც რამდენიმე ადამიანი მონაწილეობს ერთსა და იმავე, ან სხვადასხვა, მაგრამ ერთმანეთთან დაკავშირებულ შრომის პროცესში. რაც შეეხება ფერმერთა კოოპერატივს, ეს არის საერთო ინტერესების და პრობლემების მქონე ფერმერების ნებაყოფლობით გაერთიანება, რომელიც შეკავშირდნენ იმისათვის, რომ კომერციულ საქმიანობაზე მიადვილონ უფრო მეტ წარმატებას, ვიდრე ამას ისინი დამოუკიდებლად შეძლებდნენ. კი. კოოპერაცია ეს არის პროცესი, ხოლო კოოპერატივი წარმოადგენს ამ პროცესის განმახორციელებელ სტრუქტურულ ერთეულს.

და რაც მთავარია, კოოპერატივისა და კოლმეურნეობის შორის ძირითადი განსხვავება არის ის, რომ კოოპერატივი არის ფერმერთა ნებაყოფლობით და არასავალდებულო გაერთიანება. ამასთან, მის ნებისმიერ წევრს, ნებისმიერ დროს შეუძლია უარი თქვას კოოპერატივის წევრობაზე, თუ ის თვლის, რომ კოოპერატივი ხელს უშლის მის ინტერესებს და მას, როგორც ფერმერს და მოუკიდებლად უფრო მეტი წარმატების მიღწევა შეუძლია. კოოპერატივის მთავარი მიზანია წევრების პრობლემების მოგვარება და მოგების მიღება.

ნინოწმინდა, მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის სადგომი

ბატონო ვედი, კოოპერატივების კანონის მიღების შესაბამისად თუ არსებობს სახელმწიფო შეღავათები სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივების მხარდასაჭერად?

- რა თქმა უნდა. 2017 წლის 1 იანვრამდე არ იმეორება - კოოპერატივის მოგება, მიღებული გრანტები და საწევრო შენატანები, კოოპერატივის წევრების მიერ კოოპერატივიდან მიღებული დივიდენდები, კოოპერატივის საკუთრებაში არსებული (გარდა იმ მიწისა, რომელიც ერიცხება მიწის გადასახადი) და მასზე დონორული გადაცემული ქონება, კოოპერატივის მიერ კოოპერატივის წევრებს გაწეული მომსახურება.

ვაშლით, რომ კოოპერატივის საქმიანობა ბევრად სჯობს ერთი კაცის მიერ მოფიქრებულ გეგმებს და მის განსახორციელებლად გადადგმულ ნაბიჯებს. მინც რა დადებითი მაჩვენებლები აქვს კოოპერატივს?

- გეტყვით. უპირველეს ყოვლისა, კოოპერატივი იცავს აგრარული პროდუქციის ბაზარს, აძლევს ფერმერს მნიშვნელოვან როლს სასურსათო წარმოების ჯაჭვში, ამოსავალ წერტილად იღებს მწარმოებლის, ფერმერის ინტერესებს და მასზე მისადაგებით ახორციელებს კომერციულ საქმიანობას, ხელს უწყობს საოჯახო მეურნეობის გაძლიერებას. მოგება ნაწილდება ყველა მოქმედ პერსონალს მათი ხართულობის პროპორციულად, უზრუნველყოფს პროდუქციის წარმოების, გადამამუშავების და რეალიზაციის ორგანიზებულ სისტემას.

ხომ ვერ გვეტყვი, დღეს ჩვენი მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე რამდენი სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივია რეგისტრირებული?

- 3. სოფელ ასკილაურში ნოშრეგან ნემრესელაშვილისა და ლელა ციგროშვილის ოჯახმა ფერმერული კოოპერატივის შექმნა გადაწყვიტეს. როგორც ქალბატონმა ლელამ

ასკილაური, საძოვარი

ვეთხრა: - მოგვესვენებათ, სოფლის მეურნეობა დღეს საქართველოში ერთობ ნელ-ნელა ვითარდება. გლეხს თუ მიწა აქვს, მისი დასამუშავებელი ტექნიკა არ გააჩნია, თუ ტექნიკა აქვს, მას პირიქით მიწა არა აქვს. მთაში მცხოვრებისათვის მიწის სარგებლობაში ქონა კი გზას უხსნის განვითაროს მემინდერეობა, შესაბამისად, მეცხოველეობა. ჩვენს ოჯახს აქვს საძოვარი - 29 ჰა, სახნავ-სათესი მიწა - 18 ჰა, სხვა რაიონში გვაქვს ასევე 38 ჰა სახნავ-სათესი, სადაც შეიძლება სიმინდის მოყვანა, გვაქვს 23 ჰა ვენახი. გვაქვს ტვირთის გადამზიდი მანქანები, ფერმა. მაგრამ ჩვენ რომ აქ მეცხოველეობის განვითარება დავიწყოთ, სახელმწიფომ ხელი უნდა შეგვიწყოს. ჩვენი ოჯახის წევრები, მეზობლები, სულ 17 კაცი გავერთიანდებით, ერთად დავამუშავებთ მიწას, მოვუვლით პირუტყვს, ერთად მოვიპოთ ჩვენი შრომის შედეგს და მოგებასაც ერთობლივი გადაწყვეტილებით გავანაწილებთ. ჩვენთან იმ 17 წევრიდან 6 მანდილოსანია. ამასთან, ჩვენ გვაქვს უფლება ზრდასრული ყველა ასაკის და პროფესიის ადამიანი ჩავართათ ამ საქმიანობაში. გვაქვს ძალიან დიდი გემები. ვფიქრობთ ჯიშთა გაუმჯობესებას. ვვინდა გვეყვანოს როგორც მეწველი, ისე მეხორცული ჯიშის ძროხები. ფერმა, რომელშიც ჩვენი კოოპერატივის პირუტყვი გვეყოლება 100 სულზე იყო გათვლილი, ფერმას ახლა შეეკეთება-შერემონტდება-მოწესრიგება სჭირდება. ეს კი დიდ თანხებთანაა დაკავშირებული. თუ სახელმწიფომ კეთილი ნება არ გამოიჩინა და არ დაგვეხმარა კრედიტებით, დაბალპროცენტული სახელმწიფო სესხებით, ძალზე გაჭირდება არა მარტო ჩვენი კოოპერატივის, სხვა პროფილის კოოპერატივების ამოქმედებაც. ამასთან, ვფიქრობთ, მომავალი წლიდან 35 ჰა მიწის ფართობი ავიღოთ იჯარით, სადაც სასოფლო-სამეურნეო მიზნებისთვის დაგეთავსებოდა სიმინდს და

ასევე იონჯას. ვნახოთ, როგორი ხელშეწყობა გვექნება ჩვენ სახელმწიფოდან.

სოფელ ნინოწმინდაში ვია ივანიაშვილის ხელმძღვანელობით ვალდებულება კოოპერატივი, რომელშიც ოჯახის წევრები ერთიანდებიან, სულ 5 კაცი. მათ 13 ჰა სახნავ-სათესი მიწის ფართობი, 85 ჰა საძოვარი და ამას დამატებული კიდევ 400 ჰა იჯარით ადებული (თიანეთის რაიონში) საძოვარი აქვთ, სადაც ამჟამად მათი 75 მსხვილფეხა საქონელი გადაყვანილია საზოგადოებრივად. ეს არის მეხორცული და მეწველი ჯიშის საქონელი. ამჟამად კოოპერატივს სამი მწველი ჯიშის საქონელი აქვს: რაიონული, თუმცა, როგორც თავად კოოპერატივის თავმჯდომარემ თქვა, ისინი კიდევ 8-10 კაცის დასაქმების შეძლებენ, თუ სახელმწიფო იმ დახმარებას გაუწევს, რისი საშუალებითაც კოოპერატივი იმ ფერმის შენობების რეაბილიტაციას შეადგინებთ, რომლებიც მათ აქვთ და ასევე იმ მეფრინველეობის ფერმის შენობის აშენებაში მიეხმარებათ, რომლის აშენებასაც ისინი სამომავლოდ 2500 ფრთა ფრინველზე ფიქრობენ. სახელმწიფოდან შეღავათიანი სესხის შემთხვევაში კოოპერატივი შეიძენს კვრცხმებელ ქათამს და ასევე გადადგამს პირველ ნაბიჯებს თუშური ჯიშის ცხრის მოსაშენებლად. რაც შეეხება ტექნიკას, კოოპერატივს აქვს სათბობი, ბალახის შემკრები, ხორბლის საფქვავე წიქვილი და სიმინდის მარცვლის საფქვავე.

დღეს საგარეჯოს მუნიციპალიტეტში კოოპერატივის შექმნის მსურველთა რიცხვი მართალია იზრდება, მაგრამ რატომღაც გაუბედავად, ზოგს კი იმედი და რწმენა დიდი აქვს სახელმწიფოს მხრიდან მხარდაჭერისა და დახმარებისა. სულ ახლახან სოფ. უშანოში ფუნქციონირება დაიწყო სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივმა.

ახლა აპირებენ სასოფლო-სამეურნეო კოოპერატივის ჩამოყალიბებას სოფ. კაპაბაიში მცხოვრები ვია ჩხეიძე და ვიორგი მჭედლიშვილი.

საზოგადოებრივი აზრი

უნდა გვჭირდებოდეს უნდა უნდა?!

– „მასხინდება“ სიტყვები ათი მცნებიდან: „პატივი ეც მამასა და დედასა შენსა, რათა კეთილ გეყოს შენ და დღეგრძელი იყო ქვეყანასა ზედა.“ ეს არის უდიდესი მადლი, უდიდესი წყალობა ღვთისა, როცა შეილი პატივს და თავყვანს სცემს თავის მშობელს, ეს იმას ნიშნავს, რომ ის შეილი ბედნიერი იქნება. ეს არის გზა მშვიდობისაკენ, ეს არის გზა ბედნიერებისაკენ. ჩვენ ძალიან ხშირად ვუსურვებთ ერთმანეთს ბედნიერებას. აი, აქედან უნდა დაიწყოთ აღამიანმა ბედნიერებისკენ სვლა. არის შემთხვევა, როცა მშობელი აღარ ახსოვს შეილს, შეილებს. დიდ განსაცდელში ვარდება ასეთი შეილი, – თქვა უწმინდესმა და უნეტარესმა, **სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქმა ილია II-მ ქალაქებისა.**

ჩვენმა ყოველდღიურმა საზრუნავმა, ემოციურმა დატვირთვამ ცხოვრებამ, ეკონომიურ-სოციალურმა მდგომარეობამ იქნებ მავანს მართლაც დაავიწყა თავისი მოვალეობა მშობლების მიმართ?! კარგად ვიცით, რომ ცხრა მთას იქით გადახვეწილმა ქართველობამ, ოჯახის სარჩენად, ლუკმაპურის ფულის გაზომავსაგანდაც წასული ქალების უმრავლესობამ ვერც კი მოახერხა მშობლების საბოლოო გზაზე გაცილება. მაგრამ, იკითხავთ – გამართლება თუ აქვს ამას?

„ორ კოცნას გაუმარჯოს ამქვეყნად, ეს ორი კოცნა არ გამოლეულიყოს საქართველოში – პირველს – დედა ახალშობილს რომ ეამბორება და ამქვეყნად მოსვლას დაულოცავს, უკანასკნელს – შეილი სამარის კართან რომ გამოემშვიდობება მშობელს – შუბლზე კოცნით – მადლობას რომ ეტყვის გაზრდისთვის, ამქვეყნად მოვლენისათვის და გზას იმქვეყნისკენ დაულოცავს“, – „განსხვავებულ სადღეგრძელოებში“ ისე გულიანად თქვა ერთმა კახელმა, 300 კაციანი სუფრა უცებ რომ გაირინდა და ერთი ამოსუნთქვით ყველამ „დაუდასტურა“ – ამინო!

არავინ იცის, ქართველს ვინ და როდის ასწავლა მშობლის პატივისცემა. საკარცხელში პატივით დაბრძანებული „მასხვი“ მხოლოდ ოჯახის უფროსი, ოჯახის გამგებელი კი არ იყო, თავიდანვე, ოჯახის პატარებისათვის, მომავალი თაობებისათვის მოწიწებისა და მორჩილების სიმბოლოც იყო. ოჯახის უფროსი, მიუხედავად ასაკისა, და მიუხედავად ფიზიკური შესაძლებლობისა, სწორედ რომ ასაკიანი მამაკაცი იყო და არა დღევანდელი „გაღიქვილი“, „მარვალი-კოსტუმში“ გამოწყობილი რძლები, ცოლები...

სანამ ოჯახის უფროსი მაგიდის თავში არ დაჯდებოდა, ვის ჰქონდა „უფლება“ მაგიდას მისჯდომოდა, პირველი კერძიც მისთვის უნდა გაეხინჯინებინათ, პირველი სიტყვაც მას უნდა ეთქვა. ვინდა დაგიდევს ახლა „უმცროს-უფროსობას?!“ ვიდას ახსენდება ოთხკვლეშუა გამომწვევეული დედა ან მამა, სასოებით რომ გაჰყურებს შეილის მოსასვლელ გზას?! რამდენს ამოუდამდა ასეთ ღოდინში წუთისოფელი, რამდენს ბაგეს შეცაცვია შეილის სახელი?! და მერე?! მერე კი არის სინდისის ქნჯნა, სინანული, მაგრამ... უფალი ყველას და ყველაფერს ხედავსო, გვამშვიდებენ ცხოვრებაგამოვლილები...

დაიხ, ყველაფერს ხედავს უფალი, ყოვლისშემძლე. ხედავს საზღვარგარეთიდან შეილებისგან გამომზავნილი დოღარებით გადახდილ პომპეზურ ქვლებებსა და „ორმოცებს“ – ღრობამდე მისულ ჭირის სუფრებს, რომელსაც შეილება ჩიტის რქელა აკლდეს, მაგრამ შეილისგან იმქვეყნად გატანებული ერთი ცრემლის ფასი გადაწონის იმ ყველაფერს, ესმის კი ეს მშობლის წინაშე ასე „ვალდომილს“?! თუმცა, ეს ჩემი, შენი და ჩვენი განსახველი არ არის, ძვირფასო მკითხველო!

ჩვენდა საბედნიეროდ, ჯერ კიდევ არიან ჩვენს შორის აღამიანები, რომლებიც სისხლხორცულად აღიქვამენ თავიანთ მოვალეობას შეილების, მშობლების, წინაპრებისა და მომავალი თაობის წინაშე. დაიხ, ისინი მრავლად არიან, ვისაც მშობელზე ზრუნვა დედაქალაქის წამყვანი კლინიკების თანამშრომლობას, სამინისტროს დიდ და ნათელ კაბინეტებს, საზღვარგარეთ მოპოვებულ სიმდიდრეს ურჩევია... მას თავისი წინა თაობიდან გადმოეცა ის, რაც მხოლოდ ქართველს არ აქვს გენეტიკაში. მაგრამ XXI საუკუნეში მაინც მთელი სიმწვაით დადგა დღის წესრიგში უფროსი თაობისადმი, მშობლებისადმი უპატივემულობის „სინდრომი“. „ეს ცხოვრებამ მოიტანაო“ – შაბდონდოქცეულ ფრაზას გეტყვის მავანი. ცხოვრებამ ბევრი რამ მოიტანა ათასწლეულების განმავლობაში, მაგრამ, ის, რაც მიუღებელი იყო კაცობრიობისათვის, ბოლომდე მიუღებელი დარჩება. თუმცა არც ის არის დასამალი, რომ ბევრი ახლაც თავის „რიგს“ ელოდება, როდის მიიყვანს მშობელს მოხუცთა თავშესაფარში, როდის მოიშორებს თავიდან „ზედმეტ“ საზრუნავს... მაგრამ, თაობიდან თაობას მაინც გადაეცემა ოჯახში უფროსისადმი პატივისცემა და მზრუნველობის აუცილებლობა.

დადანიშნა სამი შეილი ისე გაგზავრდა, არ გაგახსოვს ბებოსთვის, დედათილისთვის სიტყვა შეებრუნებინოს. ყველა აღამიანი თავისებური ხდება ასაკში, მოფერებას, მეტ ყურადღებას ითხოვს, – მეუბნება ჩემი რესპოდენტი სონიკო ბაღდადაშვილი, პატარაობიდანვე ჩაგვავიწყებდა მეც და ჩემს ორ ძმასაც, რომ პატარებს პატივისცემა მოგვეთხოვებოდა უფროსების მიმართ და როცა გავიზრდებოდით, ეს მოვალეობა უკვე ორმაგად გაიზარდა – პატივისცემასთან ერთად მზრუნველობაც მოგვეთხოვებოდა. ამის მაგალითის თავად დედა გვაძლევდა – თუ უფროსებს პატივს არ ვცემდით, არ ვიზრუნებდით, მაშინ ჩვენ ბედნიერები არ ვიქნებოდით. ბედნიერი კი მაშინ არის აღამიანი, როცა სინდისი არ ქნჯნის, როცა სული დამშვიდებული აქვს, როცა ღვთისგან დაწესებულ მცნებებსა და კანონებს

დაედაქმნა სამი შეილი ისე გაგზავრდა, არ გაგახსოვს ბებოსთვის, დედათილისთვის სიტყვა შეებრუნებინოს. ყველა აღამიანი თავისებური ხდება ასაკში, მოფერებას, მეტ ყურადღებას ითხოვს, – მეუბნება ჩემი რესპოდენტი სონიკო ბაღდადაშვილი, პატარაობიდანვე ჩაგვავიწყებდა მეც და ჩემს ორ ძმასაც, რომ პატარებს პატივისცემა მოგვეთხოვებოდა უფროსების მიმართ და როცა გავიზრდებოდით, ეს მოვალეობა უკვე ორმაგად გაიზარდა – პატივისცემასთან ერთად მზრუნველობაც მოგვეთხოვებოდა. ამის მაგალითის თავად დედა გვაძლევდა – თუ უფროსებს პატივს არ ვცემდით, არ ვიზრუნებდით, მაშინ ჩვენ ბედნიერები არ ვიქნებოდით. ბედნიერი კი მაშინ არის აღამიანი, როცა სინდისი არ ქნჯნის, როცა სული დამშვიდებული აქვს, როცა ღვთისგან დაწესებულ მცნებებსა და კანონებს

ასრულებს და მათგან ერთ-ერთი ხომ გვავალდებულებს მშობლებზე პატივისცემას?! და მთავარი – თუ შეუძლებელი გეყვარს და პატივს სცემ, მაშინ მის მშობლებსაც შესაფერისად მიაგებ პატივს.

სიმართლე რომ ვითხრობ, აღარც გამკვირვებია, რატომ უვლიდა სონიკო ასე გულმოდგინედ, ასე პატივისცემით რატომ მზრუნველობდა დედათილზე, რატომ განიცდის მისი ამქვეყნიდან 84 წლის ასაკში გასვლას... და თავადც როგორ წავიდა ის ოთხმოცი წელიწადი მსგავსად? იმ პოეტის ლამაზად ნათქვამის მსგავსად – „მე ვღარდობ, შენ რომ დაგედავდებიო!“

ერთი თანამშრომელი გვეყავდა, დედა კომუნისტებს დროიდანვე, 70-იანი წლებიდან ცხოვრობდა საზღვარგარეთ, მამა არ ახსოვდა. დედათილ-მამათილს ისეთი გულმოდგინებით უვლიდა, ისეთი სიყვარულით, რომ მეზობლებს და ახლობლებს აკვირებდა. მოხუცებულობისას ორივე სავარძელში იჯდა, საპატო სტუმრებით – გაკრიკებულები, პირველი კერძიც მათი იყო და სტუმრისათვის მოდულეული ყვიდან პირველი ფინჯანი ყავაც. გსიამოვნებდა მასთან სტუმრობა. თავად მოხუცებულებიც დიდი სიყვარულით და პატივისცემით იყვნენ მის მიმართ. ოჯახში შემოსულმა რძალმაც ჯერ დედისგან ნახსენებდა და შემდეგ დედათილისგან ნახსენებდა კარგად შეისისხლხორცა და ასეთ რძალ-დედათილობას მართლაც რომ არაფერი სჯობია. ვიადვილდება ცხოვრება, თბილი და ტაქტიანი ურთიერთობა სიყვარულს, სიმშვიდეს წარმოშობს ოჯახში და ღმერთი სწორედ ამ სიყვარულისთვის აჯილდოებს აღამიანებს უფრო და უფრო მეტი ჯილდოთ, რომელიც მაღლად ეფინებათ ჩვენს შეილებს, შეილებს, რომელთა გვერდით, ჩვენდა სამწუხაროდ, არიან მათი თანატოლებიც – საკუთარი დედის შეგინებით თავმოწონენი და მოხუცების აბუნად ამგდენი...

ისე კი, საინტერესოა, რატომ უნდა გვჭირდებოდეს XXI საუკუნის აღამიანებს შეხსენება „პატივი ეც მამასა და დედას შენსა, რათა კეთილ გეყოს შენ და დღეგრძელი იყო ქვეყანასა ზედა“, იქნებ ვინმემ ვეითხროსა?!

ოჯახი

„ჩვენი ოჯახი ნებისმიერ შემთხვევაში“

1972 წელს მუშაობდა დავიწყებულ საგარეჯოს №3 საშუალო სკოლაში. ვასწავლიდი შრომას, ქართულს, ხელოვნებას, მაგრამ ჩემი ოჯახური მდგომარეობის გამო, ბოლოს გადავწყვიტე გადავსულიყავი განსაკუთრებულ ჯგუფში, რომ ჩემი ზედამხედველობით გამეზარდა ჩემი ხუთი შეილი. კარიერას მათზე ზრუნვა ვარჩევ და ვფიქრობ, მიზანს მივაღწეე, რაშიც დიდი დამსახურება მიუძღვის ჩემს კეთილშობილ, შეილებზე და ოჯახზე თავდადებულ, უადრესად მზრუნველ და მადალი პასუხისმგებლობის მქონე მეუღლეს ვალერიან ფირქულაშვილს.

საბუღიკურ სკოლაში“ წარსადგენად, სადაც ამირჩიეს ტურიზმის ხელმძღვანელად (პედაგოგი გურამ გუგუჭკორი) – 30 გოგო მთელ საქართველოს ვუვლიდით საძილე ტომრებით.

1965 წელს დაინიშნე გამარჯვების საშუალო სკოლაში პირენერგელმდგანელად, მაგრამ 1966 წლის ოქტომბერში „გლობით“ გამომაციდეს ხევეურებისა და რაჭველების შეილებმა სართიჭალის I საშუალო სკოლაში. აქაც ჩამკვდარი მუშაობა ავამოქმედე. ვატარებდი სასოფლო ღონისძიებებს (გმუშაობდი რუსულ-ქართულ სექტორზე), ვიდებდი უმარად ფასიან საჩუქრებს, მდლობებს, კომპაგშირულ საქმიანობას ვამოწმებდი რაიონში (სოფ. შინდისში, გლდანში, წყნეთში...).

1967 წელს ჩავირიცხე თბილისის პუშკინის სახელობის პედინსტიტუტში – ქართული ენისა და ლიტერატურის ფაკულტეტზე, ამავე წელს დაგოჯახდი.

ცოდვა გამხედილი სჯობია, არასოდეს მიფიქრია მრავალი შეილის ყოლაზე, მაგრამ ბიჭის დიდი სურვილის გამო (და ასეთი მზრუნველი მამის გასახარებლად) მეხუთედ ძლივს ვიპოვე საოცნებო „ზვიადი“. ალბათ ყველაფერი უფლის ნებით ხდება ამ ქვეყანაზე და მეც მივინდე მას. სწორედ უფალს უნდა ვუმაძღლოდე, რომ ასეთი დიდი სიკეთე გამოიმეტა ჩემთვის და ჩემი ოჯახისათვის.

მიხარია მათი ყურება, მათი ზრუნვა ჩვენთვის თუ ერთმანეთისათვის. არ უჭირვებთ ერთმანეთს არაფერს მორალურად თუ ეკონომიურად, ერთი თბილის გულს რომ თანაბრად იყოფენ. ხანდახან კამათობენ, აკრიტიკებენ ერთმანეთს, მაგრამ ესეც სასარგებლო და სასიამოვნოა, ასე არიან საზოგადოების სხვა წევრების მიმართ – კეთილები, ყურადღებიანები, ასე ზრდიან თავიანთ შეილებსაც.

რაც შეეხება მათ სწავლა-განათლებას, აკენები საყიდელი არ მქონია“. ჭკვიანები,

ნიჭიერები (მათემატიკური საგნებისადმი მიდრეკილებით), შრომისმოყვარენი იყვნენ, ჩვენი მხრიდანაც დიდი ყურადღება და მშვიდი ცხოვრება ჰქონდათ და მიზანსაც მიაღწიეს.

ნინომ და თამილამ ეკონომიური ფაკულტეტები დაამთავრეს (ნინო მუშაობს სპეციალობით, თამილა სახანძრო სამსახურში მუშაობდა, მაგრამ შტატი გაუქმდა და დღეს სამი შეილის დედა დაუსაქმებელია).

შორენა თბილისის 145-ე საჯარო სკოლის დამსახურებული პედაგოგია დაწვებითი განათლების კლასებში.

ნათიამ თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტი დაამთავრა ქიმია-ბიოლოგიის სპეციალობით. არის უნივერსიტეტის დოქტორანტი ფიზიოლოგიის კათედრაზე.

ზვიადი ავარარული უნივერსიტეტიდან პროგრამით სახელმწიფო ხარჯებით გააგზავნეს გერმანიაში, მოწვევა მოუვიდა ოსნაბრიუკის უნივერსიტეტიდან და იქ გააგრძელა სწავლა. ჰყავს ქართველი მეუღლე სოფო თევდორაშვილი, რომელიც (კერა მოითხოვს ალბათ) საკმაოდ ნიჭიერი და აქტიური გოგონა, რეზიდენტურის კურსს ბავშვთა ნევროლოგიის სპეციალობით გადის ოსნაბრიუკის კლინიკაში. ჰყავთ პატარა ლიზი და გიორგი.

თერთმეტი შეილიშვილიდან და 2 შეილთაშვილიდან 4 სტუდენტია. სამი კომაროველი, დანარჩენი ბებოს გამზარებლები. სულ ცხრიათი და ათიანები აქვთ. ასე, ტრადიციულად აგრძელებენ ცხოვრებას.

მიუხედავად იმისა, რომ ჩვენი სწავლის პერიოდში ათეისტურად გვზრდიდნენ (და თურმე რამდენ ცოდვას სწავლიდნენ) თამამად ვიტყვი, რომ ჩვენი ოჯახი წმინდა ქრისტიანული ოჯახია, რომელიც მყარად დგას და რომელსაც ვერავითარი ქართველი ვერ დაანგრევს, უფლის სავანა, უფლის ბაღია, რომლის თითოეულ წევრს ღვთის სადიდებლად გადაუწყვეტიათ არსებობა.

შეუთხოვე უფალს თავისი კალთა გადამოაფაროს ჩვენი ოჯახს და ჩემს გვერდით იყოს ჭირში თუ ლხინში.

დაწყებითი სამუსიკო განათლება, – ხელოვნება ცხადრიცხულად ანბანის ანბანს

ლია ბურჯანაძე

მთელი სასწავლო წლის განმავლობაში აქ სასწავლო პროცესს მთელი სეროზულობით ეკიდებიან პედაგოგები, მოსწავლეები და ამ პროცესში სკოლის დირექციასთან ერთად აქტიურად ჩართული მოსწავლეთა მშობლები. დიას, საგარეო ჯემალ ბურჯანაძის სახელობის სამუსიკო სკოლაში მთელი წლის განმავლობაში პედაგოგები არ იშურებენ ენერჯიას, თავს არ ზოგავენ მოსწავლეთა მუსიკალური განვითარებისათვის. და აი, სამუსიკო სკოლაშიც დამთავრდა სასწავლო წელი.

სასწავლო წლის დასასრულს სკოლის მოსწავლეები და პედაგოგები „ანგარიშს აბარებენ“ მშობლებს და სკოლის დირექციას გაწეული მუშაობის შესახებ. ბოლოს ტრადიციულად ჩატარდა საანგარიშო კონცერტი მოსწავლეების და მათი პედაგოგების მონაწილეობით. კონცერტს ესწრებოდნენ პედაგოგთა სრული შემადგენლობა, სკოლის მოსწავლეები, მათი მშობლები და კლასიკური მუსიკით დაინტერესებული პირვნებები.

კონცერტის დაწყებამდე სკოლის დირექტორმა ქანა ლია ბურჯანაძემ მოკლე მიმოხილვა

გააკეთა სკოლის მუშაობის შესახებ. კონცერტი კი წაიყვანა სკოლის სასწავლო ნაწილის გამგემ თეა ხატიაშვილმა. კონცერტი გახსნა სკოლის მოსწავლეთა გუნდმა ორი სიმღერით: ვ. ახარაშვილის „საქართველო“ და რ. ლალიძის „ვალსი“ (პედ. ნელი გულიკაშვილი; კონცერტმეისტერი ლია ბურჯანაძე). სცენაზე პირველი ავილა I კლასის მოსწავლე მაკა ზალიკანიანი (პედ. ნ. ყანაშვილი), შემდეგ კი რიგობით ერთმანეთს ცვლიდნენ სხვადასხვა კლასის მოსწავლეები: ნია დიდმელაშვილი, ნატა ქაიხოსროშვილი, მარიამ ყანდინაშვილი, ანა კერატიშვილი (პედ. თ. ხატიაშვილი), ლიკა ბეჟიტაშვილი, ნინო ალუაშვილი, თამაზ გოდერძიშვილი, ანი ესაიაშვილი, მარიამ ესაიაშვილი (პედ. ნ. ყანაშვილი), მედეა სიფროშვილი, ფიქრია საგინაშვილი (პედ. ნ. ოსიმიშვილი), ნიკოლოზ ნაწაშვილი, თინათინ დალაშვილი, თათია გოდერძიშვილი (პედ. მ. ჯაფარიძე), დავით ბეჟაური, ნინო გოდერძიშვილი (პედ. ნ. ბურჯანაძე), თამარ ზირაქაშვილი (პედ. მ. მამუკაშვილი), მარიამ საგინაშვილი (პედ. მ. ურდულაშვილი), მარიამ გაგინაშვილი (პედ. დ. გეგტაშვილი), ნინო ქურხული (პედ. ე. გოგიშვილი), მარიამ ზუკაკიშვილი, ქეთი უნაფქოშვილი, ნინო მუხიაური, გვანცა მუხიაური, სალომე სიბოშვილი, ელენე გიუნაშვილი (პედ. ე. ხიპაშვილი).

ასევე მონაწილეობა მიიღეს სოლფეჯიოს კლასის მოსწავლეებმა (პედ. ი. ფირიაშვილი). კონცერტის ბოლოს ქანა ლია ბურჯანაძემ გაწეული შრომისათვის მადლობა გადაუხადა პედაგოგებს, მშობლებს და დამსწრე საზოგადოებას სკოლის ცხოვრებაში აქტიური მონაწილეობისათვის, მოსწავლეებს კი გადაეცათ სიგელები წარჩინებული სწავლისათვის და გამოთქვა იმედი, რომ მომავალი სასწავლო წელი ისეთივე შემოქმედებითი და წარჩინებული იქნება, როგორც 2013-2014 სასწავლო წელი იყო.

განვიღო სასწავლო პროცესზე გვესაუბრება **სკოლის დირექტორი ლია ბურჯანაძე:**

– მოგესხნებათ, ყველა ადამიანი ინდივიდუალურია ყველაფერში და მით უმეტეს მუსიკის შესწავლა-შემეცნებაში. აქედან გამომდინარე ჩვენი სკოლის ყველა მოსწავლე ერთ დონეზე მომზადებული ვერ იქნება, მაგრამ ჩვენი სკოლის

თითოეული პედაგოგი ცდილობს მაქსიმალურად ამოწვროს მოსწავლეთა შესაძლებლობანი. კლასიკური მუსიკის შესწავლა, გააზრება, მათი ჯერ კიდევ ბავშვურ გონებაზე მიტანა ძალიან რთულია, თან აღსანიშნავია ისიც, რომ სპეციალიზაცია ძალიან შრომატევადია, რადგან უდიდეს ნებისყოფას და მონდომებას მოითხოვს. მიუხედავად რთვი სინდულეებისა, მუსიკის შესწავლის მიმართ დიდი დაინტერესებაა ბავშვებშიც და მშობლებშიც. სკოლაში 225 მოსწავლესა და ყველას სურვილია ეს რაოდენობა კიდევ უფრო გაიზარდოს, სკოლის დირექცია და მთელი პედაგოგიური კოლექტივი ყველაფერს გაკეთებთ იმისათვის, რომ ჩვენი ბავშვებმა მიიღონ დაწესებულებაში სამუსიკო განათლება, გამოვლინდეს წარმატებული მოსწავლეები, ასევე, საშუალო დონის ბავშვები და თუნდაც მუსიკის კარგი მსმენელები. გასაგებია, რომ ბავშვები დასწრისში ძნელად აღიქვამენ კლასიკური მუსიკის აზრს, მაგრამ მათ მეხსიერებაში ეს ყველაფერი ილექება

და თანდათან, ფიზიკურ და გონებრივ ზრდასთან ერთად პედაგოგის დახმარებით ყველაფერი თავის „ადგილზე“ ლაგდება.“

ყოველ წელიწადს სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული ისეთი მოთხოვნები, როგორც: ჩათვლები, გამოცდები, დახურული კონცერტები, ღია კონცერტები, შიდა კონკურსები – ეტრუდებში, პოლიფონიაში, პიესებში, სკოლის ყველა პედაგოგი დეპუტატს მონაწილეობას თავის მოსწავლეებთან ერთად პირველი კლასიდან მეექვსე კლასის ჩათვლით.

2013 წლის ბოლოს ჩატარდა საშობაო კონცერტი, რომელშიც მონაწილეობა მიიღო მოსწავლეთა უმრავლესობამ. დირექციამ კონცერტში მონაწილე პედაგოგებს მადლობა გადაუხადა გაწეული მუშაობისათვის, მოსწავლეებს კი გადაეცათ ფასიანი საჩუქრები. ეს რა თქმა უნდა ერთგვარი წახალისების ფორმაა პედაგოგებისა და მოსწავლეებისათვის.

კონცერტზე

სახელოვნებო სკოლა

აქ ნიჭიერი ბავშვები მოდიან

ზამთრის ბოლო თვეს საგარეო ცენტრში შემინული შენობის მეორე სართულზე ფუნქციონირება დაიწყო სახელოვნებო სკოლა. სკოლის გახსნას რამდენიმე თაობა ელოდა, რადგან გასული საუკუნის 90-იან წლებში დაიხურა სამხატვრო სკოლა, რომელმაც თავისი არსებობის სულ რამდენიმე ათეულ წლებში

უამრავი მოსწავლე მიიღო. ასწავლა, დააფრთხილა და მათგან უმრავლესობამ სკოლის დამთავრების შემდეგ თბილისის სახელოვნების სასწავლებელშიც განაგრძო სწავლა და პროფესიაც შესაბამისი მიიღო. და აი, ახლა აქ 80 მოსწავლესა და 10 მასწავლებელს კი უფრო მეტი აქტიურობით ჯერ-ჯერობით 40 მოსწავლე გამოირჩევა.

სკოლის მენეჯერია საგარეო ალექსი ასლანიშვილი რომელმაც 1980 წელს საგარეო მეთხე საშუალო სკოლა დაამთავრა. 1980-86 წლებში თბილისის სამხატვრო აკადემიაში სწავლობდა. მას 7 პერსონალური გამოცდენა აქვს გაკეთებული და ასევე, მონაწილეობდა უამრავ გამოცდენაში.

– წლების განმავლობაში გარკვეული გამოცდილება დამიგროვდა, რომ ჩემი მშობლიური საგარეო პედაგოგებისათვის მიმართულია მიმეცა ხატვის შესასწავლად, – მუშაობდა საუბარში ალექსი, – ოთხი წლის განმავლობაში მე საგარეო სამხატვრო სკოლის დირექტორი ვიყავი 90-იან წლებში, მაგრამ შემდეგ ეს სკოლა დაიხურა. სულ რაღაც მაწუხებდა, თითქმის საგარეოსკენ მეწეოდა აზრი – გამეგრებებინა ჩემი პედაგოგიური მოღვაწეობა. სახელოვნებო სკოლის გახსნამდე მე საგარეოს თითქმის ყველა სკოლა შემოვიარე და ვნახე, რომ სკოლებში არაპროფესიონალები ასწავლიან ხატვას, ხელოვნებას, გაუთვითცნობიერებლები არიან ხატვაში, მოსწავლეს სწორ მიმართულებას ვერ აძლევენ, არადა ძალიან ბევრი ბავშვია, რომელსაც სჭირდება პროფესიონალის რჩევები.

სახელოვნებო სკოლის გახსნაში დიდი წვლილი მიუძღვის მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარეს ილია ჭიაურელს, გამგებელს გიორგი ლოლაძეს და პარლამენტის წევრს თინათინ ხიდაშელს. მათ ამ ფესტივალზე უამრავ ნიჭიერ მოსწავლეს გაუჩხნეს. აქ მოდიან საგარეოს ოთხივე, ნინოწმინდის, გიორგიწმინდის, პატარძელის საჯარო სკოლების მოსწავ-

ელზა გველესიანი საკუთარ ნახატებთან

ლეები. ვფიქრობთ, სექტემბრიდან მათ სხვებიც შემოემატებინან. გასაოცარია წყაროსთავის საჯარო სკოლის მეცხრეკლასიანი ელზა გველესიანის აქ შექმნილი ნახატები. მინდა ვითხროთ, რომ თავისი ნიჭიერებით, შრომისმოყვარეობით და ნახატებით ტოლს არ დაუდებს სამხატვრო აკადემიის პირველკურსელს.

ჩვენს სკოლაში სამომავლოდ ხელოვნების ისტორიის, ქანდაკების, ძეგრების, კომპიუტერული გრაფიკის შესწავლაც გეგმავს დაგეგმილი. ამჟამად მე და ჩემი შვილი – მარიამი ვასწავლით მხოლოდ ხატვას და კომპოზიციას. იმედი გვაქვს მომავალი ახალი სასწავლო წლიდან დაფინანსება გაიზრდება და ჩვენ სხვა პედაგოგებიც შემოგვემატებინან.

სულ ახლახანს საგარეოში კაკაბელი მომღერლის, ხალხური სიმღერების უბადლო შემსრულებლისა და ლიტბარის ვანო მჭედლიშვილის სახელობის „საეკლესიო გალობის და ხალხური სიმღერის სახელოსნო“ შეიქმნა, რომლის ხელმძღვანელად ჩვენთვის და საგარეოელთათვის საყვარელი და კარგად ცნობილი მომღერალი **ბემა ღმრთაშვილი** დაინიშნა. ამ დღეებში შეხვედით ბექას და რამდენიმე კითხვით მივმართეთ.

– ბექა, სულით და გულით გილოცავთ ამ მამულში შეიქმნა საკმარისი წამოწყებას და მოდი, ჩვენი გაზიარების მკითხველს ამ სახელოსნოს დაარსების მიზანი გაეცნოს უპირველესად.

– მოგესხნებათ, ხალხური პოლიფონია, რომელიც დღეს გვაქვს, რაც შეიძლება წინაპრებისგან, ის უნდა ისევ დაეუბრუნოთ, ისევ შევახსენოთ იმ სოფელს, სადაც შეიქმნა, საიდანაც წამოვიდა და დღეს აკვირებს მსოფლიოს.

– რა გზას გაივლის ეს ყველაფერი?

– ჩვენ უკვე გადავდით პირველი ნაბიჯები. თებერვალში ჩატარდა საბავშვო ანსამბლისათვის მოსწავლეების შესარჩევი კონკურსი. მინდა

ქართული სიმღერა – ბალობა პროფესორის გადასარჩენად

გითხრათ, რომ ასეთი საბავშვო ანსამბლები დღეს უკვე ლანჩხუთის, ჩოხატაურის, ოსურგათის, დედოფლისწყაროს, გურჯაანის, ღვინოვანის და ხაშურის რაიონებშია შექმნილი და რამდენიმე ათეული ბავშვითაა დაკომპლექტებული. ეს არის ფოლკლორული გუნდი, რომლებიც ხალხურ სიმღერას შესწავლიან და ასრულებენ. კონკურსიდან ჩვენ შევარჩიეთ მოსწავლეები. სასურველია, რომ ეს ბავშვები X-XI კლასელები იყვნენ, რადგან ანსამბლიდან, ფოლკლორული გუნდიდან შემდეგ შეირჩევა მუსიკალურად განვითარებული მოსწავლე ორწლიანი სკოლისათ-

ვის. *– რას გულისხმობს ორწლიანი სკოლის პროგრამა?*

– სწავლა იქნება ადგილობრივად. მოსწავლეები შეისწავლიან ქართულ ხალხურ სიმღერას, გალობას, სალოტბარო ხელოვნებას, ქართულ-ხალხურ საკრებებს, სოლფეჯიოს, ხალხური მუსიკის ისტორიას და ქართულ ენას. სემესტრულად მათ ჩაუტარდება გამოცდები, ხოლო შედეგებს თბილისის წმინდა გიორგი მთაწმინდელის გალობა-სიმღერის უმაღლეს სასწავლებელს გადავცემთ.

ჩვენ თებერვლის კონკურსიდან ოთხი ბავშვი – გივი ესაიაშვილი, გიორგი მათიაშვილი, ომარ მისურაძე, ჯუმბერ ლოლაძე განსაკუთრებული მუსიკალური მონაცემების საფუძველზე ჩაირიცხებენ აღნიშნულ სკოლაში. დანარჩენი 12 მოსწავლეს კი ჯერ-ჯერობით მოსამზადებელ ჯგუფში დარჩენენ. სექტემბრიდან ჩვენ კვლავ ჩაუტარებთ საჯარო სკოლაში შესარჩევ კონკურსებს ჩვენი ანსამბლისათვის და სკოლისათვის.

– თქვენ თბილისის წმ. გიორგი მთაწმინდელის გალობა-სიმღერის უმაღლეს სასწავლებელი

ახსენეთ...

– დიას. ჩვენი სკოლის დამთავრების შემდეგ ბავშვები მიდიან ერთიანი ეროვნული გამოცდების ჩახაზარებად. ამ გამოცდაზე თუ ქართულს ყველაზე დაბალი პროცენტებს გადალახავენ, უკამოდოდ მოხვებიან ზემოთნახსენებ უმაღლეს სასწავლებელში. როდესაც გამობობთ – უკამოდოდ, იგულისხმება, რომ ეს მოხდება ორწლიანი სასწავლებელში ჩაბარებული გამოცდების ხარჯზე. ე.ი. ჩვენს მოსწავლეებს თბილისის ამ სასწავლებლის უროულესი გამოცდის ჩაბარება აღარ მოუწევთ.

– რა იგულისხმება უროულეს გამოცდაში?

– უროულესია იმდენად, რამდენადაც აბიტურიენტი თუ სათანადოდ კარგად მომზადებული არ იქნება, ალბათ შესაბამისად ვერ ჩააბარებს იქ მისაღებ გამოცდას, რომელსაც ესწრებიან ან-ზორ ერქომაიშვილი, რუსთაველის და მარნეულის ეპარქიის მიტროპოლიტი მუჟეჟ თიანე (გამრეკელი), სასულიერო აკადემიის რექტორი გიორგი ზვიადაძე, ანისხატის ტაძრის მგალობელთა

„ჩემს საყვარელ გურჯისტანს გულში ვეამბორები“ მოსწავლეთა კონფერენცია იორმულანლოში

იორმულანლოში ზ. კვანიას სახელობის სახელმწიფო ადმინისტრირების სკოლის ლამბალოს სასწავლო ცენტრმა აქაურ მოსწავლეებს კიდევ ერთი საინტერესო ღონისძიება შესთავაზა. ჩატარდა მოსწავლეთა „ლიტერატურულ-ეთნოგრაფიული კონფერენცია – 2014“, რომლის ორგანიზატორი და განმახორციელებელი გახლდათ „ვასწავლოთ ქართული, როგორც მეორე ენა“ პროგრამის მონაწილე და დუზაგრამის საჯარო სკოლის ქართული ენის მოსწავლეები ლელა ჯინჭარაძე. კონფერენციის სლოგანი გახლდათ დიდი აზერბაიჯანელი პოეტის ს. რუსტამის სტრიქონები: „ჩემს საყვარელ გურჯისტანს გულში ვეამბორები“. კონფერენციაში მონაწილეობდნენ დუზაგრამის, ლამბალოსა და იორმულანლოს საჯარო სკოლის მოსწავლეები, რომელთაც წარმოადგინეს პრეზენტაციები ქართულ-აზერბაიჯანული კულტურის, ლიტერატურულ-ეთნოგრაფიული ურთიერთობების შესახებ, როგორც წარსულში, ისე თანამედროვეობიდან. გარდა ადგილობრივი სკოლების მოსწავლეებისა, კონფერენციაში მონაწილეობდა ორი მოსწავლე მარნეულის სკოლიდან (ხელმძღვანელი ნანა არაბული).

ლამბალოში გამართულ კონფერენციას ესწრებოდნენ მოწვეული სტუმრები მოსწავლეებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრიდან, „ქართული, როგორც მეორე ენა“ კოორდინატორი მაკო ჭილაშვილი, საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის გამგეობის სოციალური სამსახურის მთავარი სპეციალისტი განათლების დარგში არჩილ ჯაბადარი, იორმულანლოს, დუზაგრამისა და ლამბალოს საჯარო სკოლის დირექტორები.

კონფერენცია დასრულდა ცეკვა „ლაზურით“, რომელიც შეასრულეს დუზაგრამის საჯარო სკოლის მოსწავლეებმა. აქვე კონფერენციის მონაწილეთ გადაეცათ ლამბალოს სასწავლო ცენტრის სიგელები.

კონფერენციის ბოლოს სიტყვით გამოვიდნენ „ქართული, როგორც მეორე ენა“ კოორდინატორი მაკო ჭილაშვილი, არჩილ ჯაბადარი, პროექტის ხელმძღვანელი ლელა ჯინჭარაძე. **ბ. ლაპახიშვილი**

მილოცვა

დაბადებიდან 75 წლის შესრულებას გულდასრულად ქართული ჭიდაობის, სამბოს, თავისუფალი ჭიდაობის, ძიუდოს არაერთგზის წარმატებულ სპორტსმენს, მწვრთნელ-პედაგოგს, რაიონის სპორტული ცხოვრების კარგ ორგანიზატორსა და გულშემბრტყვარს **ბიჭიკო მარტიანი**ს. ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, დიდხანს სიცოცხლეს და

კვლავაც აქტიურ სპორტულ და საზოგადოებრივ საქმიანობას.
**ს ა ბ ა რ ე -
წ ო ს მ უ ნ ი ც ი -
კ ა ლ ი ტ ე ტ ი ს
ს ო რ ტ ე მ ა რ -
თ ო ა ნ ე ბ ო ს
თ ა ნ ა მ შ რ ო მ -
ლ ე ბ ი**

დასასრული

გუნდის ხელმძღვანელი, ეთნომუსიკოლოგი მალხაზ ერქვანიძე, თბილისის ყოფილი მწიფი სახეობის საკათედრო ტაძრის საპატრიარქო გუნდის ხელმძღვანელი სვიმონ ჯანგულაშვილი და გიორგი დონაძე, ვ. სარაჯიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის საეკლესიო მუსიკის მიმართულების წევრი, ხელოვნებათმცოდნეობის დოქტორი, პროფესორი მაგდა სუხიაშვილი, ეთნომუსიკოლოგები და ფოლკლორისტიკები თამაზ გაბისონია, ქეთევან მათიაშვილი, ლევან ვეშაძე და ზაზა წერეთელი, კონსერვატორიდან მოწვეული მუსიკისმცოდნეები, ასევე, თეოლოგი მამა ბიძინა გუნია.

– მართლაც საინტერესო...

– საინტერესოა ისიც, რომ ჩვენი სკოლიდან წარმოდგენილი მოსწავლეებისათვის თბილისში აღნიშნულ სასწავლებელში სწავლა უფასოა. წარჩინებული სტუდენტი დაკმაყოფილება საცხოვრებელი ფართით და საკვებით. ამასთან, სტუდენტი თავისუფლდება სამხედრო-სავალდებულო სამსახურიდან. ოთხი წლის შემდეგ კი ბაკალავრის დიპლომით პროფესიონალი რეგენტი დასაქმდება ადგილობრივ მუნიციპალიტეტსა და ეპარქიაში, თუმცა, უმადლესი სასწავლებლის კურსდამთავრებულს შეუძლია სწავლის გაგრძელება სამეცნიერო კუთხითაც იმავე, ან სხვა ნებისმიერ მუსიკალურ სასწავ-

ქართული სიმღერა – ბალოა პროფესორის პალატაში

ლებელში. თუმცა, ჩვენ ამჯერად საბავშვო ანსამბლის შექმნა, მათთვის იმ დისციპლინების შესწავლა-დამუშავება გვაქვს მიზნად დასახული. ქართულ სიმღერებს პირადად მე ვასწავლი ბავშვებს.

– ბეჭ, საინტერესო იქნება გვითხრათ თბილისის სასწავლებლის კურსდამთავრებულები რა სპეციალობებს დაეფიქსირებენ?

– სპეციალობები საინტერესოა მართლაც – რეგენტი, ლოტბარ-რეგენტი, ლოტბარი, მგალობელი, მომღერალი, მგალობელ-მომღერალი. დამკვიდრებული, რომ ეს პროფესიები გამოირჩეულია ჩვენი ეროვნულობის შესანარჩუნებლად და გადასარჩენად. ისინი ფოლკლორული ანსამბლისა და საკათედრო ტაძრების რეგენტ-ლოტბარობის იურიდიულ და კვალიფიციურ უფლებას მთავრებენ.

გამოვიჩინოთ სივრცითი „კური ჩვენი არსობისა“

კური უხვი მოსავლის მისაღებად სოფლის მეურნეობის მუშაკთა კოლმეურნეობის შრომა იხარჯება და რაოდენ სამწუხაროა, უყურადღებობის და ხანძარსაწინააღმდეგო წესების უგულვებელყოფის შედეგად, როცა რამდენიმე წუთში ცეცხლი ანადგურებს ასობით ჰექტარ პურის ყანას ჯერ კიდევ მოსავლის აღების დაწყებამდე. მასში მონაწილე ყველა პირმა უნდა გაიაროს ხანძარსაწინააღმდეგო ინსტრუქტაჟი, ხოლო მოსავლის აღების აგრეგატები და ავტომობილები უნდა იყოს აღჭურვილი ხანძრის ქრობის პირველადი დახმარების საშუალებებით (ორი ხიშტ-ნიჩაბით, ცეცხლსაქრობით, ცოცხებით და წყლის მარაგით), მოწყობილი გამართული ნაპერწკალიერობებით და უნდა იქონიონ დარეგულირებული კვების, ანთების და სახეთე სისტემები.

დამწიფებამდე პურის ყანები ტყის ხოლოთან, საავტომობილო და სარკინიგზო გზებთან უნდა იყოს მოთიბული და მოხული არა ნაკლებ 4 მეტრიანი ხნულით. მარცვლეულის აღება უნდა დაიწყო პურის მასივების არა უმეტეს 50 ჰექტარი ფართობის ნაკვეთებზე დაწინააღმდეგო წესების დაცვაა ნაკვეთებს შორის უნდა იყოს გაკეთებული ლესურები 8 მეტრი სიგანის და გაკეთდეს 4 მეტრი სიგანის ხნული, მოთიბული ხორბალი გატანილი უნდა იქნას ნაკვეთიდან. 25 ჰა-ზე მეტი ფართობის ახალე პურის მასივთან უშუალო სიახლოვეს უნდა იდგეს ტრაქტორი გუთნით.

ხანძარსაწინააღმდეგო წესების დაცვაა საჭირო თივისა და ნამჯის ზვინების დადგენისას. ერთი ზვინის ძირის ფართობი უნდა აღემატებოდეს 150მ²-ს, ხოლო დაწინააღმდეგო თივისა კი 500მ²-ს. ზვინები

უნდა განლაგდეს არა ნაკლები 15 მეტრ მანძილზე ელექტროგადამცემი ხაზიდან, 20 მეტრამდე გუბის და 50 მეტრზე შენობა-ნაგებობიდან. ზვინებს შორის მანძილი უნდა იყოს 5 მეტრი და გაკეთდეს ხნული.

პირდაპირი: მოსავლის ასაღები ტექნიკის, საწვავ-საპოხი მასალებით გამართვა ასაღებ ნაკვეთში, საშემდგომბლო სამუშაოების ჩატარება, ღამის საათებში ავტომანქანების გამართვა საველე პირობებში, ნაწვერალისა და ნარჩენების დაწვა მოსავლის აღების მთელ პერიოდში. ძრავის რადიატორებში მტვრის ამოსაწვავად სარჩელი ღამის გამოყენება. – მოსავლის ამღები მანქანების ძრავების რადიატორები ბიტერები, ჩალის სატენები, ტრანსპორტიორების და ამკრევის ლიდებები, კონვეიერები და სხვა კვანძები დროულად გასუფთავდეს მტვრის, ჩალისა და მარცვლისაგან.

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის სახანძრო დაცვისა და სამაშველო სამსახური კიდევ ერთხელ გაფრთხილებით, ვიყოთ ფიზიკურად, დავიცავთ სახანძრო უსაფრთხოების წესები თავთავიანი კულტურების მოსავლის აღება-დაბინავებაში, რათა თავიდან ავიცილოთ მოსალოდნელი ხანძარი, რასაც ხშირად მიმე და გამოუსწორებელი შედეგი მოსდევს.

ხანძრის შემთხვევაში დარეკეთ ტ: 112; 599 85 11 15; 599 85 11 16;

ზაპარია ოტიაშვილი,

საგარეჯოს მუნიციპალიტეტის სახანძრო დაცვის და სამაშველო სამსახურის უფროსი

„გარეჯის მაცნეს“ გამომცემელი შპს „გარეჯის მაცნე“

რედაქტორი:
თინათინ ილაური

რედაქციის მისამართი: ქ. საგარეჯო, დ. აღმაშენებლის ქ. № 15,

გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა შ.პ.ს. „გარეჯის მაცნეში“ დაიბეჭდა თბილისში, გამომცემლობა „კოლორში“.

ტელეფონები: 24-32-07 599 502 842
599 851 143

ელ. ფოსტა: gareji2011@mail.ru